

Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30000>

Özet

Tutum kavram?n? sanat ba?lam?nda ölçmek amac?yla geli?tirilen **Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i**, Hüseyin Dede taraf?ndan 2017 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda olu?turulmu?tur. Bu ölçek, bireylerin sanata, sanat e?itimine ve sanatsal etkinliklere yönelik duygu, dü?ünce ve davran??sal e?ilimlerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, 33 maddeden olu?makta olup, geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? sonucunda dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi?tir. Derecelendirme, 5'li **Likert tipi** bir yap? kullan?larak yap?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sanata Kar?? Tutum, Sanat E?itimi, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Yarat?c?l?k, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi**, Güvenirlik.

Yazarlar

Hüseyin Dede

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin sanata yönelik gösterdikleri ilgi düzeylerini, de?er yarg?lar?n? ve sanatsal faaliyetlere kat?lma e?ilimlerini bilimsel yöntemlerle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle ebeveyni sanat e?itimcisi olan ö?rencilerin sanata kar?? tutumlar? ile yarat?c?l?k düzeyleri aras?ndaki ili?kinin incelenmesi amac?yla bir yüksek lisans tezi çal??mas? için geli?tirilmi?tir.

Ara?t?rmac?lar için, sanat e?itiminin etkinli?ini de?erlendirmede ve bireylerin sanata olan pozitif ya da negatif e?ilimlerini belirlemede standart ve geçerli bir araç sunmay? amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, e?itim politikalar?n?n ve sanat müfredatlar?n?n geli?tirilmesine katkıda bulunabilir.

Yap?

Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i, bireyin sanata yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enlerini kapsayan geni? bir yap?y? ölçmektedir. Yap?lan faktör analizi sonucunda ölçe?in dört ana boyutta topland??? tespit edilmi?tir. Bu faktörler, bireyin sanat?n toplumsal ve ki?isel ya?amdaki önemine dair alg?s?ndan, bizzat sanatsal aktivitelere kat?lma iste?ine kadar uzanan bir yelpazeyi temsil eder.

Dört faktörlü bu yap?, sanat kavram?na yönelik derinlemesine bir bak?? aç?s? sunarak, tutumun tek boyutlu olmad???n?, aksine sanat?n gereklili?ine inanma, e?itimi önemseme, ki?isel e?ilim ve

katılım gibi farklı yönlerden oluştuğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. Analiz sonuçları, ölçek maddelerinin faktör yapısına uygun olduğunu güçlü bir şekilde desteklemektedir. Toplam varyansın %52,410 gibi önemli bir kısmını açıklayan dört faktörlü bir yapı elde edilmiştir.

Faktör yüklerinin 0,471 ile 0,778 arasında değişmesi, maddelerin ilgili faktörleri yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermektedir. Ayrıca, örneklem yeterliliğini test eden **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) değeri 0.909 olarak bulunmuştur ki bu değer, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu işaret eder. Bartlett's Küresellik Testi sonuçları ($\chi^2=2835,338$; Sd:210; p:0.000) ise korelasyon matrisinin faktörleştirilebilir olduğunu doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için her bir faktör için ayrı ayrı güvenirlilik katsayıları hesaplanmıştır. Dört faktörün sırasıyla hesaplanan güvenirlilik (Cronbach Alfa) katsayıları şöyledir: 0.886, 0.686, 0.661 ve 0.402. İlk faktörün (Sanatın Gerekliliği) yüksek güvenirlilik düzeyi (0.886) dikkat çekmektedir. Diğer faktörlerin güvenirlilik katsayıları kabul edilebilir sınırlar içinde yer almakla birlikte, dördüncü faktörün (Sanatsal Etkinliklere Katılma) katsayısı (0.402) daha düşüktür ve bu faktörün daha dikkatli yorumlanması gerekebilir.

Madde toplam korelasyonları ise 0,26 ile 0,71 arasında değişkenlik göstermiştir. Bu değerler, maddelerin ölçeğin genel yapısıyla uyumlu olduğunu ve ölçülen yapının tutarlı bir şekilde temsil edildiğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak geliştirilmiş ve dört alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu faktörler, bireyin sanata yönelik tutumunun farklı yönlerini temsil etmektedir:

Sanatın Gerekliliği: Sanatın yaşam ve toplum için taşıdığı zorunlu değere olan inancı ifade eder (Güvenirlilik: 0.886).

Sanat Eğitimine Değer Verme: Okullarda ve genel eğitim sisteminde sanat derslerine ve eğitime verilen önemi yansıtır (Güvenirlilik: 0.686).

Kişisel Sanatsal Eğitim: Bireyin kendi yeteneğine olan inancı ve sanatsal faaliyetlere kişisel olarak yönelme arzusunu kapsar (Güvenirlilik: 0.661).

Sanatsal Etkinliklere Katılma: Konser, sergi, tiyatro gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere fiziksel katılımı ve istekliliğini ölçer (Güvenirlilik: 0.402).

Faktör yapısının uygunluğu, KMO (0.909) ve **Bartlett's Küresellik Testi** sonuçları ile istatistiksel olarak kanıtlanmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Tutum Ölçeği)

Format: 33 maddelik öz bildirim ölçeği. Maddelerin 3'ü olumlu, 30'u olumsuz ifade içermektedir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler

Yaş Grubu: Belirtilmemi (Yüksek lisans tezi popülasyonuna uygun)

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, ebeveynleri sanat eğitimcisi olan öğrenciler üzerine odaklanmıştır.

Test Metodolojisi: Beşli **Likert Tipi** Derecelendirme. Yanıt seçenekleri: "kesinlikle katılmıyorum (1)", "katılmıyorum (2)", "kararsızım (3)", "katılıyorum (4)" ve "kesinlikle katılıyorum (5)".

Anahtar Kelimeler

Sanat, Tutum, Ölçek Geliştirme, Sanatsal Eğilim, Faktör Yüğü, KMO, Bartlett's Testi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: huseyindede@kkuedu.tr

Yazın Adresi: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Orijinal tez kurumu).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Hüseyin Dede'nin **2017** yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve telif hakları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal çalışmasına ait tam metin makale bağlantısı (PDF) mevcuttur: idildergisi.com. Ölçeğin orijinal PDF dosyası da mevcuttur: sanata-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Dede, H. (2017). *Ebeveyni sanat e?itimcisi olan ö?rencilerin sanata kar?? ilgi düzeyleri ile yarat?c?l?k düzeyleri aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek toplam 33 maddeden olu?maktadır (3 olumlu, 30 olumsuz). Örnek maddeler a?a??dad?r:

Sanat e?itimi derslerine büyük bir hevesle kat?l?r?m.

Kendimi yeteneksiz hissetti?im için sanatsal çal??malar yapmamay? tercih ederim.

Konserler bana s?k?c? gelir.